ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 69/87 *

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. Η απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ, της 23ης Δεκεμβρίου 1983, με την οποία η Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη έκδηλης κρίσης στον τομέα σιδήρου και χάλυβα της Κοινότητας και καθιέρωσε σύστημα ελαχίστων τιμών, ορίζει, στο άρθρο 1, ότι η Επιτροπή καθορίζει ελάχιστες τιμές πωλήσεως για ορισμένα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, μεταξύ των οποίων και οι λαμαρίνες ψυχρής ελάσεως.

Το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως ορίζει τις ελάχιστες τιμές βάσεως για τη βασική ποιότητα του προϊόντος, με αφετηρία σημεία που έχουν επιλεγεί για την κατάρτιση των τιμοκαταλόγων, στις οποίες εφαρμόζονται οι πρόσθετες επιβαρύνσεις λόγω ποιότητας, διαστάσεων και άλλων χαρακτηριστικών, καθώς και οι όροι πληρωμής που προβλέπονται στον τιμοκατάλογο του σημαντικότερου παραγωγού του οικείου προϊόντος στη χώρα όπου πραγματοποιείται η παράδοση του προϊόντος. Οι ελάχιστες αυτές τιμές νοούνται χωρίς οποιαδήποτε έκπτωση, με εξαίρεση τις παρεχόμενες σε εμπόρους εκπτώσεις που δημοσιεύονται στους τιμοκαταλόγους. Η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού προβλέπει, εξάλλου, ότι οι επιχειρήσεις, από τους δημοσιευμένους τιμοκαταλόγους και τους γνωστοποιημένους στην Επιτροπή όρους των οποίων προκύπτουν τιμές κατώτερες από τις ελάχιστες τιμές, πρέπει να δημοσιεύουν ή να γνωστοποιούν νέους όρους που να τις καθιστούν σύμφωνες με την απόφαση, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έναρξη της ισχύος της.

Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της απόφασης παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να επιτυγχάνουν παρέκκλιση από τις ελάχιστες τιμές, όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα και καταναλωτών χάλυβα πριν από τις 9 Νοεμβρίου 1983 και οι οποίες ισχύουν για παραδόσεις που θα πραγματοποιηθούν μετά τις 30 Ιουνίου 1984, αν πρόκειται για συμβάσεις περιλαμβάνουσες ρήτρες βιομηχανικής συνεργασίας ή αν οι συμβάσεις καθορίζουν τις τιμές επακριβώς. Προς το σκοπό αυτό, οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλουν στην Επιτροπή αίτηση δεόντως αιτιολογημένη, το αργότερο μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1984. Στην αίτηση αυτή πρέπει ιδίως να περιλαμβάνονται οι εν λόγω συμβάσεις. Μέχρις ότου αποφανθεί η Επιτροπή επί των αιτήσεων, ισχύουν οι ελάχιστες τιμές.

Στο πλαίσιο της απαγόρευσης, από το άρθρο 60, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κάθε πρακτικής που εισάγει διακρίσεις και συνεπάγεται, εντός της κοινής αγοράς, την εφαρμογή ανίσων όρων επί συγκρισίμων συναλλαγών, το άρθρο 3, παράγραφος 1, της απόφασης 30/53 της Ανωτάτης Αρχής, της 2ας Μαΐου 1953, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 72/440/ΕΚΑΧ της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 98), ορίζει ότι θεωρούνται συγκρίσιμες κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης οι συναλλαγές οι οποίες:

« α) συνάπτονται με αγοραστές:

— που είναι ανταγωνιστές,

— ή που παράγουν όμοια ή ομοειδή προϊόντα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

— ή που πληρούν την ίδια εμπορική λειτουργία·

β) αφορούν όμοια ή ομοειδή προϊόντα·

γ) και δεν διαφέρουν αισθητά κατά τα λοιπά ουσιώδη εμπορικά τους χαρακτηριστικά. »

2. Κατόπιν ελέγχων που πραγματοποίησε μεταξύ 9ης Σεπτεμβρίου και 1ης Οκτωβρίου 1985 στην Società Laminazione a freddo pA, προσφεύγουσα, στο εξής αναφερόμενη και ως « LAF », η Επιτροπή, με έγγραφο της 21ης Μαρτίου 1986, προσήψε στην επιχείρηση αυτή σιδήρου και χάλυβα ότι δεν είχε τηρήσει την απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ, αφού διαπίστωσε ότι αυτή είχε πωλήσει, σε εταιρίες ελεγχόμενες από τη FIAT SpA του Τουρίνου κατά το πρώτο τρίμηνο 1985, λαμαρίνες και φαρδιές ταινίες ψυχρής ελάσεως μη επενδεδυμένες σε τιμές βάσεως κατώτερες των ελαχίστων τιμών που είχε δημοσιεύσει η Επιτροπή και ότι τους είχε παράσχει εκπτώσεις λόγω ποσότητας μη δημοσιευμένες. Στο εν λόγω έγγραφο διευκρινιζόταν ότι οι επίμαχες συναλλαγές περιείχαν « συνολική μείωση του τιμήματος κατά 1 868 394 000 LIT για την παράδοση 84 927 τόνων, ήτοι παράνομες πωλήσεις ύψους 55 942 923 623 LIT, κατά παράβαση του άρθρου 1 της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ. »

Εξάλλου, η Επιτροπή καταλόγιζε στη LAF παραβάσεις του άρθρου 60 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (λόγω μη τηρήσεως των αποφάσεων 30/53, 31/53 [1] και 73/152/ΕΚΑΧ [2]), καθώς και του άρθρου 47 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (λόγω μη τηρήσεως των αποφάσεων 9/67 [3] και 2030/82/ΕΚΑΧ [4]).

Όταν κλήθηκε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της σύμφωνα με το άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η LAF, με την από 10ης Απριλίου 1986 επιστολή της, αλλά και αργότερα κατά την ακρόαση που διοργάνωσαν στις 16 Ιουνίου 1986 οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και στην οποία συμμετέσχαν οι εκπρόσωποι της LAF, υποστήριξε ότι νομίμως δεν εφάρμοσε τις ελάχιστες τιμές στις επίδικες πωλήσεις, δεδομένου του « μη συγκρισίμου » χαρακτήρα των προμηθειών που πραγματοποιούσε στο υφιστάμενο πλαίσιο σχέσεών της με τη FIAT.

Με την από 21 Ιουλίου 1986 επιστολή της, η LAF έστειλε στην Επιτροπή αντίγραφο ορισμένων λεπτομερειών κατασκευής των υλικών τα οποία παράγει αποκλειστικά και ειδικά για τη FIAT βάσει σχεδίων της τελευταίας, και τούτο προς απόδειξη του ιδιάζοντος χαρακτήρα των προμηθευομένων υλικών.

Με απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 1987, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα παραβάσεις του καθεστώτος των ελαχίστων τιμών και της επέβαλε, δυνάμει του άρθρου 64 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πρόστιμο ύψους 50 000 Ecu.

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Μαρτίου 1987, η LAF, θεωρώντας ότι η ατομική αυτή απόφαση της Επιτροπής πλήττει τα συμφέροντα και τα δικαιώματά της, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

1 — Απόφαση της 2ας Μαΐου 1953 περί των όρων δημοσιεύσεως των τιμοκαταλόγων και των όρων πωλήσεως που εφαρμόζονται από τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας χάλυβος, τροποποιηθείσα με την απόφαση 72/441/ΕΚΑΧ, της 22ας Δεκεμβρίου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 101).

2 — Απόφαση της Επιτροπής της 23ης Μαΐου 1973, περί υποχρεώσεως των επιχειρήσεων της βιομηχανίας χάλυβος να δημοσιεύουν τους πίνακες τιμών μεταφοράς για διαδρομές που περιλαμβάνουν ενδοκοινοτική θαλάσσια σύνδεση (ΕΕ ειδ. έκδ. 07/001, σ. 215).

3 — Απόφαση της Ανωτάτης Αρχής της 1ης Ιουνίου 1967, περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως της αποφάσεως 21/66 « περί υποχρεώσεως των επιχειρήσεων της βιομηχανίας χάλυβος να δηλώνουν τις τιμές τιμολογίων κατά την παράδοση προϊόντων σιδήρου και χάλυβος » (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 69).

4 — Απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 1982, για τις δηλώσεις που οι επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα πρέπει να υποβάλλουν σχετικά με τα υποβαθμισμένα προϊόντα τους, καθώς και με τα προϊόντα δεύτερης διαλογής (ΕΕ 1982, L 218, σ. 13).

Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε κανονικά. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *προσφεύγουσα* ζητεί από το Δικαστήριο:

— εν πάση περιπτώσει, να αναγνωρίσει ότι οι επίδικες συμβάσεις δεν είναι συγκρίσιμες·

— να ακυρώσει την ατομική απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 1987 που απευθύνεται στη ΛΑΦ·

— επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο σε ποσό καθαρώς συμβολικό, σε περίπτωση που καταλογίσει στην προσφεύγουσα παράβαση του άρθρου 3 της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Λόγοι ακυρώσεως και επιχειρήματα των διαδίκων

1. Η *LAF* φρονεί ότι οι 13 συμβάσεις προμηθείας, που συνήφθησαν μεταξύ αυτής και των εταιριών που ανήκουν στον όμιλο FIAT και χρησιμοποιούν λαμαρίνες και φαρδιές ταινίες ψυχρής ελάσεως, έχουν ως αντικείμενο «μη συγκρίσιμες συναλλαγές» κατά την έννοια του άρθρου 3 της απόφασης 30/53 της Ανωτάτης Αρχής, της 2ας Μαΐου 1953, και ότι επομένως δεν υπόκεινται στο καθεστώς των ελαχίστων τιμών που καθιερώθηκε με την απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ.

Σχετικώς, διευκρινίζει ότι οι εν λόγω συμβάσεις απορρέουν από τη συμφωνία περί κατανομής προϊόντων σιδήρου και χάλυβα, που υπογράφηκε στις 21 Ιουλίου 1982 μεταξύ μιας ελεγχόμενης από τη FIAT εταιρίας, της Teksid SpA, και ορισμένων εταιριών ανηκουσών στον όμιλο Finsider, μεταξύ των οποίων και η Nuova Italsider, η οποία ελέγχει σήμερα τη LAF. Η συμφωνία αυτή, η οποία υποβλήθηκε στην Επιτροπή και για την οποία αυτή χορήγησε με την από 22ας Σεπτεμβρίου 1982 απόφασή της σχετική άδεια, προβλέπει τον εξορθολογισμό και την αναδιοργάνωση της παραγωγής, βάσει της οποίας ο όμιλος FIAT αποφάσισε να ασχοληθεί αποκλειστικά με την κύρια δραστηριότητά του, εγκαταλείποντας την παραγωγή ορισμένων ποιοτήτων ειδικών και κοινών χαλύβων, μεταξύ των οποίων και οι λαμαρίνες και φαρδιές ταινίες ψυχρής ελάσεως, που μέχρι τότε παράγονταν από την Teksid SpA, και να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό του με προϊόντα σιδήρου και χάλυβα βάσει δεκαετών συμβάσεων προμηθείας, που θα συνήπτε με ορισμένες εταιρίες που συστάθηκαν επί τούτω, μεταξύ των οποίων και η LAF. Στο πλαίσιο αυτής της αναδιοργάνωσης πάντα, ο όμιλος Finsider ή, για την ακρίβεια, ορισμένες εταιρίες ανήκουσες στον όμιλο αυτόν, μεταξύ των οποίων και η Nuova Italsider, εξαγόρασαν ολόκληρο το εταιρικό κεφάλαιο των επί τούτω συσταθεισών εταιριών. Έτσι, ο όμιλος FIAT προέβη, μεταξύ άλλων, στη σύσταση της LAF, εισφέροντας σ' αυτήν τις εγκαταστάσεις ψυχρής ελάσεως της Teksid, η δε Nuova Italsider αγόρασε το 50 %

των μετοχών που αποτελούν το εταιρικό κεφάλαιο της LAF, ενώ το υπολειπόμενο 50 % αγοράστηκε τον Δεκέμβριο 1985.

Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι και οι 13 συμβάσεις που υπογράφηκαν με τις ιταλικές εταιρίες του ομίλου FIAT περιέχουν πλήρως τις ρήτρες της συμφωνίας της 21ης Ιουλίου 1982, περί προμηθείας λαμαρινών και φαρδιών ταινιών ψυχρής ελάσεως. Από την εξέταση των ρητρών αυτών προκύπτει ο σαφώς μη συγκρίσιμος χαρακτήρας των συμβάσεων που συνήφθησαν με τον όμιλο FIAT σε σχέση με τις συνήθεις πωλήσεις ή προμήθειες προϊόντων σιδήρου και χάλυβα, έστω και μεσοπρόθεσμες, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των συνήθων συμβάσεων που συνδέουν τις επιχειρήσεις του τομέα με τις αυτοκινητοβιομηχανίες.

Σχετικώς σημειώνει ότι οι εν λόγω συμβάσεις είναι όλες δεκαετούς διάρκειας, πράγμα που τις διακρίνει από τις άλλες συνήθεις συμβάσεις, των οποίων η διάρκεια είναι κανονικά έξι μηνών/ενός έτους, η δε διάρκεια αυτή συναρτάται άμεσα με τις συμφωνίες επί των τιμών, οι οποίες συνάπτονται επί εξαμηνιαίας/ετησίας βάσεως. Η τιμή πωλήσεως είναι ίση με τη μέση τιμή στην οποία πωλούν οι γερμανοί και οι γάλλοι παραγωγοί σιδήρου και χάλυβα στις αυτοκινητοβιομηχανίες των χωρών τους. Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τις τιμές, δεν χωρεί αναστολή των προμηθειών και των παραλαβών, αλλά η διαφορά παραπέμπεται σε συλλογικό διαιτητικό όργανο, του οποίου η απόφαση είναι ανέκκλητη· η ρήτρα αυτή δεν απαντάται στις συνήθεις συμβάσεις προμηθείας, των οποίων η διάρκεια συναρτάται με τη συμφωνία επί των τιμών, ούτως ώστε, αν δεν υπάρχει συμφωνία, παύει να υφίσταται και η σύμβαση.

Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι ο όμιλος FIAT υποχρεούται να εφοδιάζεται από τη LAF κατά το 80 % των αναγκών του σε προϊόντα ψυχρής ελάσεως, παρατηρεί δε ότι πρόκειται για πολύ υψηλό ποσοστό, αδιανόητο σε απλή συμφωνία προμηθείας προϊόντων σιδήρου και χάλυβα.

Σημειώνει επίσης ότι η συμφωνία της 21ης Ιουλίου 1982 προβλέπει ότι οι εταιρίες του ομίλου FIAT ενημερώνουν περιοδικώς και εγκαίρως τους παραγωγούς χάλυβα, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, περί της εξελίξεως των αναγκών τους σε προϊόντα και των χαρακτηριστικών τους, έτσι ώστε να διευκολύνουν τους παραγωγούς να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις ανάγκες της FIAT. Εξάλλου, οι παραγωγοί χάλυβα υποχρεούνται να διατηρούν την τεχνολογία τους προσαρμοσμένη στο αναγκαίο επίπεδο, για να εξασφαλίζουν, από άποψη ποιότητας και εξυπηρέτησης, την τήρηση των αντιστοίχων ευρωπαϊκών standards προμηθείας. Η υποχρέωση αυτή συνιστά ουσιώδη όρο της σύμβασης, η παράβαση του οποίου παρέχει στη FIAT το δικαίωμα να αναστέλλει τις υποχρεώσεις της προς παραλαβή των προμηθευομένων προϊόντων. Η εν λόγω συμφωνία προβλέπει, εξάλλου, ότι, σε περίπτωση μεταβολής πολιτικής εφοδιασμού της γερμανικής και της γαλλικής αυτοκινητοβιομηχανίας, συνεπαγομένης σημαντικές μετακινήσεις του βαθμού εξαρτήσεως από τις εγχώριες χαλυβουργίες προς χαλυβουργίες άλλων χωρών, ο όμιλος FIAT δεν θα πρέπει να υποστεί τις οικονομικές συνέπειες, αλλά θα πρέπει να επιτύχει αντίστοιχη αναπροσαρμογή της πολιτικής τιμών και μείωση του βαθμού πιστότητας όσο διαρκούν αυτές οι μεταβολές.

Η προσφεύγουσα τονίζει τον εξαιρετικό χαρακτήρα που κατέχει στη δραστηριότητα των πωλήσεων μιας επιχείρησης σιδήρου και χάλυβα μια συμφωνία που προβλέπει τη συνεχή και αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας, καθώς και την τεχνολογική ανανέωση και την οργάνωση της παραγωγής σε συνάρτηση με τις ειδικές ανάγκες συγκεκριμένου πελάτη, για να συναγάγει ότι η εμπορική πλευρά, στις συμβάσεις προμηθείας που συνάπτονται με τον όμιλο FIAT, έχει, ούτως ειπείν, δευτερεύουσα σημασία σε σχέση προς τη βιομηχανική πλευρά.

Διευκρινίζει ότι κατά την περίοδο στην οποία ανάγονται οι παραβάσεις που της προσάπτονται, η προσφεύγουσα ανήκε ακόμη κατά 50 % στην κυριότητα της Nuova Italsider και της Teksid και ότι τελούσε επομένως ακόμη υπό τον έλεγχο της ΦΙΑΤ· κατά πάγια όμως πρακτική, αναγνωριζόμενη και από την Επιτροπή, οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ εταιριών ανηκουσών στον ίδιο όμιλο θεωρούνται ως « μη συγκρίσιμες ».

Εξάλλου, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα, αφ' ότου συστάθηκε το 1982, προμήθευσε στις εταιρίες FIAT, στο πλαίσιο των προαναφερθεισών συμβάσεων, το 65 % των παραγομένων απ' αυτήν προϊόντων ψυχρής ελάσεως επιτρέπει να συναχθεί ότι στην ουσία συστάθηκε και λειτούργησε για να προμηθεύει τις εταιρίες FIAT.

Υπενθυμίζει ότι, απαντώντας στο από 21 Μαρτίου 1986 έγγραφο, με το οποίο η Επιτροπή τής είχε προσάψει παράβαση της απόφασης 30/53 της 2ας Μαΐου 1953, διότι δεν είχε εφαρμόσει στις πωλήσεις αυτές τους δημοσιευθέντες στον τιμοκατάλογο όρους περί προθεσμιών πληρωμής και εξόδων μεταφοράς, η προσφεύγουσα αμυνόμενη υποστήριξε ότι οι πωλήσεις αυτές δεν ήσαν συγκρίσιμες και ότι, επομένως, δεν ίσχυαν επ' αυτών οι όροι των τιμοκαταλόγων· η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν επέβαλε τότε κανένα πρόστιμο, αποδέχτηκε ότι οι συναλλαγές με τη FIAT ήταν « μη συγκρίσιμες ».

Για τους λόγους αυτούς, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόφαση περί επιβολής προστίμου συνιστά παράβαση του άρθρου 61 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ, καθώς και, υπό τινα έννοια, του άρθρου 60 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Σχετικώς, υποστηρίζει ότι πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να εφαρμόζεται αδιακρίτως το καθεστώς ελαχίστων τιμών σε όλες τις πωλήσεις προϊόντων σιδήρου και χάλυβα. Διαφορετικά, θα προσδιδόταν στη ρύθμιση των ελαχίστων τιμών περιεχόμενο υπερβαίνον τα όρια που του είναι αναγκαία για να αναπτύξει τα αποτελέσματά του, πράγμα που θα έβλαπτε χωρίς κανένα λόγο τα μέτρα εμπορικής και παραγωγικής αναδιάρθρωσης και δημιουργίας μεταξύ ευρωπαίων παραγωγών και θα έπληττε αδίκως τους παραγωγούς που ασχολούνται με συναλλαγές μη συγκρίσιμες. Θα καταλήγαμε μάλιστα στο παράδοξο αποτέλεσμα η ίδια η Επιτροπή, εφαρμόζοντας αδιακρίτως τις ελάχιστες τιμές σε συγκρίσιμες και μη συγκρίσιμες συναλλαγές, να δημιουργεί πρακτικές εισάγουσες διακρίσεις, τις οποίες το άρθρο 60 της Συνθήκης επιδιώκει να εμποδίσει, απαγορεύοντας στις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν διαφορετικές τιμές για συγκρίσιμες πωλήσεις. Έτσι, αν οι επιχειρήσεις του ομίλου FIAT αναγκάζονταν να αγοράζουν προϊόντα σιδήρου και χάλυβα στις τιμές που καθορίζει η Επιτροπή, θα υφίσταντο αδικαιολόγητη δυσμενή διάκριση έναντι των ανταγωνιστών παραγωγών.

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ελάχιστες τιμές, δεδομένου ότι εκφράζονται κατ' ανάγκη σε πάγια και ενιαία ποσά για κάθε κατηγορία προϊόντος, δεν μπορούν παρά να θεωρούνται εφαρμοστέες σε όλες τις πωλήσεις που συνήθως πραγματοποιούν οι παραγωγοί. Τούτο επιβεβαιώνεται και από το στοιχείο ότι το σύστημα των ελαχίστων τιμών εφαρμόζεται μέσω των τιμοκαταλόγων, τους οποίους οφείλουν να δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις· σε περίπτωση που η πληρωμή μιας συναλλαγής της επιχείρησης, λόγω ακριβώς του μη συγκρισίμου χαρακτήρα της, δεν μπορεί να οριστεί μόνο σε αναφορά προς την ενιαία τιμή των πωλουμένων προϊόντων, η σύγκριση της τιμής αυτής με τα στοιχεία του τιμοκαταλόγου χάνει το νόημά της.

Κατά την προσφεύγουσα, η απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ δεν εκδόθηκε με την πρόθεση να εφαρμοστεί στις μη συγκρίσιμες συναλ-

λαγές, όπως άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 2, παράγραφος 4, το οποίο αναφέρει ως πεδίο εφαρμογής τις τιμές τιμοκαταλόγου, με άλλα λόγια τις τιμές που εν γένει εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις στις πωλήσεις των προϊόντων τους, πωλήσεις που είναι συνεπώς συγκρίσιμες μεταξύ τους, όχι όμως και τις τιμές που εφαρμόζουν στις μη συγκρίσιμες συναλλαγές. Αυτές οι τιμές ουδέποτε αναγράφονταν, ούτε πριν ούτε μετά την εισαγωγή των ελαχίστων τιμών, στους τιμοκαταλόγους των επιχειρήσεων. Επομένως, δεν συμμερίζεται την άποψη της καθής ότι κάθε πώληση σε τιμή διάφορη της ελαχίστης τιμής, έστω κι αν πραγματοποιείται στο πλαίσιο μη συγκρίσιμης συναλλαγής, πρέπει να επιτρέπεται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 3 της προαναφερθείσας απόφασης.

Για τους λόγους αυτούς, η προσφεύγουσα αποκρούει το επιχείρημα της Επιτροπής περί αυτοτελείας του άρθρου 61 της Συνθήκης ΕΚΑΧ σε σχέση προς το άρθρο 60, ότι δηλαδή η μεν πρώτη από τις διατάξεις αυτές συνιστά τη νομική βάση του καθεστώτος των ελαχίστων τιμών, οι οποίες εφαρμόζονται αδιακρίτως επί όλων των πωλήσεων, η δε έννοια των «μη συγκρισίμων συναλλαγών», που προκύπτει μόνο από το άρθρο 60, δεν παρέχει καμιά χρησιμότητα στο πλαίσιο της εφαρμογής του εν λόγω καθεστώτος. Εξάλλου, το άρθρο 3 της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ προβλέπει ακριβώς τη δυνατότητα παρεκκλίσεων, που επιτρέπουν να εξασφαλιστεί διαφορετική μεταχείριση για συναλλαγές που πράγματι διαφέρουν από τις συνήθεις πωλήσεις που υπόκεινται στις ελάχιστες τιμές, συναλλαγές που μερικώς μόνο συμπίπτουν (παραδείγματος χάρη, ως προς τη μακρά διάρκεια) με τις μη συγκρίσιμες συναλλαγές.

Αποκρούει επίσης τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η συμμετοχή της FIAT στο εταιρικό κεφάλαιο της LAF κατά 50 % δεν είναι ικανή να προσδώσει στην τελευταία την ιδιότητα του μέλους του ομίλου FIAT. Κατά την άποψή της, αντιθέτως, μια συμμετοχή κατά 50 % είναι υπεραρκετή για να στοιχειοθετήσει κοινότητα οικονομικών και διαχειριστικών συμφερόντων, η οποία θεμελιώνει το μη συγκρίσιμο των πωλήσεων που πραγματοποιούνται μεταξύ δύο εταιριών.

Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν εκτιμά επίσης ορθώς τις διατάξεις περί καθορισμού των τιμών πωλήσεως, όταν ισχυρίζεται ότι η προσφυγή σε τρίτον σε περίπτωση διαφωνίας επί των τιμών καθιστά μάλλον απίθανη την καταγγελία της συμβάσεως σε περίπτωση διαστάσεως των απόψεων των μερών επ' αυτής. Παρατηρεί ότι, στις συνήθως συναπτόμενες στον τομέα σιδήρου και χάλυβα συμβάσεις, η συμφωνία μεταξύ των μερών εξαρτάται μόνον από την άμεση και αυθόρμητη βούλησή τους προς καθορισμό της τιμής· εν προκειμένω όμως το πρόβλημα είναι διαφορετικό, διότι τα μέρη, μη δυνάμενα να καταγγείλουν τη σύμβαση σε περίπτωση διαφωνίας ως προς την τιμή, συμφωνούν παρά ταύτα, έστω και αν φοβούνται ότι η απόφαση ενός τρίτου μπορεί να είναι δυσμενέστερη από την τιμή που θα μπορούσαν διαφορετικά να συνομολογήσουν, αν ήταν ελεύθερα να καταγγείλουν τη σύμβαση.

Έστω και αν είναι αλήθεια, όπως το υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι όλες οι αυτοκινητοβιομηχανίες αγοράζουν πολύ μεγάλο ποσοστό των υλικών σιδήρου και χάλυβα που χρειάζονται από παραγωγούς των χωρών τους, ο εφοδιασμός των ποσοτήτων αυτών από έναν μόνο παραγωγό, ο οποίος μάλιστα δεσμεύεται προς τούτο συμβατικώς επί μία δεκαετία, είναι αδιανόητος στο πλαίσιο απλής συμφωνίας προμηθείας των πιο πάνω προϊόντων.

Η προσφεύγουσα φρονεί, κατά συνέπεια, ότι η Επιτροπή, μη λαμβάνοντας υπόψη τη σύνθετη σχέση που αφορά την προμήθεια των επιχειρήσεων του ομίλου FIAT από τη LAF, προέβη σε άνιση μεταχείριση παραβλέποντας εκδήλως την πραγματικότητα.

Εξάλλου, δείχνοντας, σε άλλο σημείο, ότι συμμερίζεται τον ισχυρισμό της LAF για το μη συγκρίσιμο των επιδίκων συμβάσεων, η Επιτροπή φαίνεται να υποπίπτει σε αντίφαση, χωρίς ωστόσο να προσκομίζει νέα αξιολογικά στοιχεία ή νέες εκτιμήσεις.

Τέλος, η απόφαση περί επιβολής προστίμου εκδόθηκε επίσης καθ' υπέρβαση εξουσίας, ελλείψει αιτιολογήσεως του προβαλλόμενου « συγκρίσιμου » χαρακτήρα των πωλήσεων της LAF.

2. Η *Επιτροπή* υποστηρίζει, καταρχάς, ότι η έννοια των « μη συγκρισίμων συναλλαγών » είναι ξένη προς το άρθρο 61 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και ότι ουδόλως αποτελεί γενική εξαίρεση του συστήματος των ελαχίστων τιμών.

Παρατηρεί ότι η απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ εκθέτει στο προοίμιό της ότι, ενώπιον της μεγάλης εκτάσεως των δυσχερειών της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, η Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη έκδηλης κρίσης. Δεδομένης της ανάγκης θεσπίσεως μέτρων συνοδευτικών του συστήματος ποσοστώσεων προς αντιμετώπιση της ραγδαίας πτώσεως των τιμών και προκειμένου να εξασφαλιστούν σταθερά έσοδα των επιχειρήσεων του τομέα, επέλεξε την καθιέρωση του καθεστώτος ελαχίστων τιμών. Δεδομένου ότι το καθεστώς αυτό συνεπάγεται τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων, όπως προκύπτει από την παραπομπή στο άρθρο 64 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή επέβαλε κύρωση στην προσφεύγουσα, όπως έπραξε άλλωστε και για την ανάλογη συμπεριφορά άλλων δεκατριών επιχειρήσεων, που διέπραξαν παραβάσεις του συστήματος των ελαχίστων τιμών κατά την πώληση προϊόντων — και ιδίως λαμαρινών — στην αυτοκινητοβιομηχανία, επιβάλλοντάς τους ισόποσα πρόστιμα ύψους 50 000 Ecu.

Η Επιτροπή φρονεί ότι οι επιχειρήσεις υπόκεινται, δυνάμει της Συνθήκης, τόσο στο καθεστώς των ελαχίστων τιμών, το οποίο καθιέρωσε η Επιτροπή, όσο και στην απαγόρευση κάθε διακρίσεως, την οποία διακήρυξε η Ανωτάτη Αρχή και αργότερα η Επιτροπή, με τη γενική απόφαση 72/440/ΕΚΑΧ. Απ' αυτό έπεται ότι οι επιχειρήσεις ναι μεν μπορούν, προκειμένου περί μη συγκρισίμων συναλλαγών, να παρεκκλίνουν από την απαγόρευση των πρακτικών που συνιστούν διάκριση, οφείλουν όμως να το πράττουν συμμορφούμενες προς τις ελάχιστες τιμές. Οι « μη συγκρίσιμες συναλλαγές » συνιστούν επομένως έννοια που αφορά αποκλειστικά το άρθρο 60 της Συνθήκης και δεν έχει καμιά χρησιμότητα στο πλαίσιο της εφαρμογής της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ, η οποία έχει ως νομική βάση το άρθρο 61.

Η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφεύγουσα κακώς συνάγει από το άρθρο 2, παράγραφος 4, της προαναφερθείσας απόφασης ότι το πεδίο εφαρμογής της περιορίζεται στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με τις τιμές τιμοκαταλόγου, δηλαδή στις συγκρίσιμες συναλλαγές, ενώ οι μη συγκρίσιμες συναλλαγές συνάπτονται, εξ ορισμού, επί άλλης βάσεως. Διευκρινίζει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, ορίζει τι πρέπει να νοείται ως ελάχιστη τιμή, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα η τιμή την οποία αναγράφει στα τιμολόγια κάθε παραγωγός σιδήρου και χάλυβα για τις πωλήσεις του δεν συνίσταται σε μια ενιαία και αμετάβλητη αριθμητική τιμή, αλλά προκύπτει από το συνδυασμό πλειόνων στοιχείων του τιμοκαταλόγου. Γι' αυτό το λόγο, σκοπός της εν λόγω διατάξεως είναι να εξαλείψει κάθε αμφισβήτηση που θα μπορούσε να προκύψει από τον καθορισμό της τιμής, παραδείγματος χάρη όσον αφορά τον υπολογισμό των εκπτώσεων και των επιστροφών ή των μερικών τιμών. Υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι το άρθρο 2, παράγραφος 4, παρέχοντας στην επιχείρηση δεκαπενθήμερη προθεσμία για να προσαρμόσει τους τιμοκαταλόγους της προς τις διατάξεις περί ελαχίστων τιμών, δεν προβλέπει καμιά παρέκκλιση από το σύστημα προς όφελος των πωλήσεων εκτός τιμοκαταλόγου. Επιπλέον, η διάταξη αυτή αναφέρεται στους « γνωστοποιη-

μένους » προς την Επιτροπή « όρους », σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης 31/53, για ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών· αυτό επιτρέπει να συναχθεί ότι το όλο σύστημα εφαρμόζεται και ως προς τους όρους που δεν αναγράφονται στους τιμοκαταλόγους, όπως ακριβώς συμβαίνει με τις μη συγκρίσιμες συναλλαγές.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, για να καθορίσει τις ελάχιστες τιμές, έλαβε υπόψη ολόκληρη την αγορά και την ιδιάζουσα δομή της, πράγμα που αποδεικνύεται από την ειδική εξαίρεση του άρθρου 3, παράγραφος 2, της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ, για τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις που περιέχουν σταθερές τιμές ή ρήτρες βιομηχανικής συνεργασίας. Είναι επομένως άτοπο να γίνεται λόγος για κατάχρηση εξουσίας σχετικά με την έκδοση της εν λόγω απόφασης, εν πάση δε περιπτώσει πρόκειται για νέο ισχυρισμό προβληθέντα για πρώτη φορά από την προσφεύγουσα με το υπόμνημα απαντήσεως, οπότε είναι απαράδεκτος.

Η Επιτροπή τονίζει ότι με την από 9 Ιανουαρίου 1987 απόφασή της, με την οποία επέβαλε το πρόστιμο, γνωστοποίησε απλώς στην προσφεύγουσα τις παραβάσεις του καθεστώτος ελαχίστων τιμών· το στοιχείο αυτό δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να ερμηνευθεί ως αναγνώριση εκ μέρους της Επιτροπής του βασίμου των επιχειρημάτων που προέβαλε κατά την προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία η προσφεύγουσα περί μη συγκρισίμου των συμβάσεων που συνήψε με τον όμιλο FIAT.

Υποστηρίζει ότι οι παραδόσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των σχέσεων με τη FIAT δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθούν ως « μη συγκρίσιμες », προτίθεται δε να το αποδείξει επικουρικώς και μόνον. Έτσι, αν ληφθούν υπόψη τα κριτήρια της « συγκρισιμότητας », με τη σειρά με την οποία εκτίθενται στο άρθρο 3 της γενικής απόφασης 30/53, η προσφεύγουσα δεν μπορεί, πρώτον, να αμφισβητήσει ότι η FIAT, ως αυτοκινητοβιομηχανία, τελεί ως αγοράστρια λαμαρινών σε ανταγωνισμό προς άλλες αυτοκινητοβιομηχανίες, των οποίων τα προϊόντα είναι ομοειδή με εκείνα της FIAT. Ομοίως, δεν μπορεί σοβαρά να αμφισβητηθεί ότι οι ευρωπαίοι ανταγωνιστές της FIAT διακατέχονται επίσης από το ίδιο ενδιαφέρον για την ποιότητα και ζητούν λαμαρίνες ψυχρής ελάσεως, αν όχι όμοιες, πάντως ομοειδείς με εκείνες που αγοράζει η FIAT. Το χωρίο του δικογράφου της προσφυγής που αναφέρεται στην ποιότητα των προϊόντων που συνήθως προμηθεύονται οι γάλλοι και γερμανοί παραγωγοί χάλυβα είναι, εξάλλου, αποκαλυπτικό απ' αυτήν την άποψη: η ποιότητα των προϊόντων που πωλεί η LAF στη FIAT πρέπει να είναι αντίστοιχη με την ποιότητα που προμηθεύουν οι ευρωπαίοι ανταγωνιστές της προσφεύγουσας, πράγμα που αποτελεί αναμφισβήτητη απόδειξη του « όμοιου ή ομοειδούς » χαρακτήρα των υπό κρίση προϊόντων.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η δεκαετής διάρκεια μιας σύμβασης-πλαίσιου δεν αποτελεί στοιχείο δικαιολογούν την άποψη της προσφεύγουσας, διότι το κρίσιμο στοιχείο μιας σύμβασης προμηθείας είναι ο καθορισμός της τιμής. Υπογραμμίζει ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, οι τιμές συνομολογούνται σε εξαμηνιαία βάση, πράγμα που, κατά τη γνώμη της, υπάγει πραγματικώς, αν όχι νομικώς, τη σύμβαση στη γενικώς ισχύουσα στην Ευρώπη πρακτική. Υπενθυμίζει σχετικώς την ορθή παρατήρηση της προσφεύγουσας ότι στην ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία οι συμβάσεις προμηθείας είναι κατά κανόνα εξάμηνης ή ετήσιας διάρκειας και ανανεώνονται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών με κατάλληλες προσαρμογές των τιμών.

Η Επιτροπή δέχεται μεν ότι η ρήτρα περί παραπομπής των διαφορών επί του καθορισμού των τιμών σε συλλογικό διαιτητικό όργανο, το οποίο αποφασίζει ανεκκλήτως, δεν

συνηθίζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται στον ευρωπαϊκό τομέα σιδήρου και χάλυβα, σημειώνει όμως ότι οι διατάξεις των εν λόγω συμβάσεων περί καθορισμού των τιμών πωλήσεως είναι τόσο ακριβείς, που καθιστούν απίθανη κάθε διαφορά σχετικώς μεταξύ των αντισυμβαλλομένων και, συνεπώς, κάθε προσφυγή στο διαιτητικό όργανο.

Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι το υψηλό ποσοστό εφοδιασμού της FIAT από τη LAF είναι αδιανόητο στο πλαίσιο των συνήθων παραδόσεων προϊόντων σιδήρου και χάλυβα, παρατηρεί ότι αυτή λησμονεί ότι και στη Γαλλία, τη Γερμανία και τη Μεγάλη Βρετανία — για να αναφερθούν μόνο οι κυριότερες από άποψη αυτοκινητοβιομηχανίας ευρωπαϊκές χώρες — η αυτοκινητοβιομηχανία εφοδιάζεται με λαμαρίνες ψυχρής ελάσεως σε παρόμοια αναλογία από τις επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα της καθεμιάς από τις χώρες αυτές.

Όσον αφορά το επιχείρημα που προβάλλει η προσφεύγουσα για να υποστηρίξει ότι οι συμβάσεις μεταξύ εταιριών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο πρέπει να θεωρούνται ως μη συγκρίσιμες και ότι κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκαν οι αμφισβητούμενες πωλήσεις της LAF ελεγχόταν ακόμη από τη FIAT, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, αν ίσχυε αυτό, η σχέση μεταξύ μητρικών επιχειρήσεων και των θυγατρικών τους θα εξέφευγε του σκοπού της προστασίας του ανταγωνισμού που διατυπώνεται στο άρθρο 60 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Εν πάση περιπτώσει, η συμμετοχή κατά 50 % δεν αρκεί αφ' εαυτής για να παράσχει εξουσία ελέγχου.

Τέλος, η Επιτροπή αποκρούει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι οι μη συγκρίσιμες συναλλαγές συνιστούν « ελάχιστο στην πραγματικότητα μέρος των πωλήσεων στην αγορά σιδήρου και χάλυβα ». Διευκρινίζει ότι οι πωλήσεις προς την αυτοκινητοβιομηχανία αντιπροσωπεύουν το 25 % περίπου του συνόλου των πωλήσεων προϊόντων ψυχρής ελάσεως εντός της Κοινότητας. Όσον αφορά την ιταλική αγορά, η FIAT εφοδιάζεται από τη LAF κατά το 80 % των αναγκών της σε λαμαρίνες και σε φαρδιές ταινίες. Προσπαθώντας να εξαιρέσει ένα τόσο σημαντικό μέρος της αγοράς από το σύστημα των ελαχίστων τιμών, η προσφεύγουσα αγνοεί την επιταγή που διατυπώνεται στο προοίμιο της απόφασης 3715/83/ΕΚΑΧ, να εφαρμοσθεί το εν λόγω σύστημα « όσο το δυνατόν ευρύτερα » και ότι επομένως « είναι αναγκαίο να εφαρμοσθεί, καταρχήν, και στις μακροπρόθεσμες συμβάσεις ».

J. C. Moitinho de Almeida
εισηγητής δικαστής